

Марченко Д. Н., Ковалев С. Н., Борзенко А. В. Методологія рішення завдань забезпечення безпеки на залізничному транспорті. Робота присвячена методологічним основам дослідження проблем безпеки на залізничному транспорті, що включають: створення методології дослідження нештатних ситуацій і генерації сценаріїв функціонування об'єктів залізничного транспорту (ОЖТ) в цих умовах, вибір оптимальних сценаріїв розвитку ОЖТ, створення єдиного інформаційного простору для вирішення завдань управління транспортною безпекою.

Ключові слова: залізничний транспорт, безпека, нештатна ситуація, сценарний аналіз, інформаційний простір.

Marchenko D. N., Kovolev S. N., Borzenko A. V. Methodology of research of railway transport safety problems. We consider methodological basis for research of railway transport safety problems, including: establishment of methodology of abnormal situations research and scenario generation for railway facilities (RwF) operation in abnormal safety management. situations, optimal scenario choice for RwF development, creation of common information space for railways to solve efficiently problems of transport

Keywords: railway transport, safety, abnormal situation, scenario analysis, common information space.

Марченко Дмитро Миколайович

Д.т.н., професор, перший проректор СНУ ім. В.Даля

Ковалев С.Н.

Ст. викладач, СНУ ім. В.Даля, м. Сєверодонецьк, Україна

Борзенко А.В.

Студент, СНУ ім. В.Даля, м. Сєверодонецьк, Україна

УДК 130.121:159.9.019.2

Петрушов В. М., Количева Т. В.

м. Харків

ПОЄДНАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ТА ЕКЗИСТЕНЦІЙНОГО АСПЕКТІВ В ГЕШТАЛЬТІ НАУКОВОЇ ОБ'ЄКТИВНОСТІ

В статті розглядається поняття наукової об'єктивності з точки зору концепту «гештальт». Робиться висновок, що об'єктивність виступає, як певний гештальт, який поєднує в собі багато елементів. До пізнавального аспекту гештальту об'єктивності відноситься те, що присутньо спостерігачеві в процесі пізнання, враховуючи загальноприйняті критерії об'єктивності - доступності дослідженням та повторюваності результатів. До екзистенційного аспекту гештальту об'єктивності відносяться самі співвідношення фігури і фону, а також, співвідношення предмету пізнання і потреб суб'єкту пізнання.

Ключові слова: наукова об'єктивність, пізнавальний аспект наукової об'єктивності, екзистенційний аспект наукової об'єктивності, гештальт, динаміка пізнання

При дослідженні результатів наукової діяльності найважливішим фактором є об'єктивність, і ця об'єктивність завжди мала свої загальноприйняті критерії: доступність існуючим методам дослідження, закономірна повторюваність результатів, презумпція доведеного. Тобто, об'єктивність виступає, як певний гештальт, який поєднує в собі багато елементів, і фігурою в якому є та гіпотеза, що, з одного боку, має можливість для підтвердження, а з іншого – узгодження та можливість співіснування з іншими, не менш достовірними гіпотезами в рамках картини світу спостерігача.

Процедури наукового методу, що створюють розрив між точкою зору спостерігача і світом об'єктивно існуючих подій, дають можливість досягти прийнятної для науки самоочевидності об'єкта дослідження. Причому, у точних науках ця самоочевидність виявляється з більшим ступенем виразності, як справедливо висловлюється про це Р. Декарт: «...арифметика і геометрія набагато більш достовірні, чим всі інші науки, а саме – предмет їх настільки ясний і простий, що вони зовсім не мають потреби ні в яких припущеннях, які досвід може взяти під сумнів» [4, с. 12]. Інакше виглядає об'єктивність у науках, пов'язаних з вивченням людини, об'єктом яких є унікальне і неповторне в індивідуумі, а їхні методи, як відзначає Н.С. Автономова - розуміння, безпосередній

розсуд сутності [3, с. 141]. Тут виникає питання, що стосується істинності сприйняття внутрішнього світу суб'єкта іншим суб'єктом. Цією тематикою займався ще Дільтей у своїй розуміючій психології. Однак у розв'язку проблеми формулювання критеріїв істинності розуміння внутрішнього світу конкретного суб'єкта є прямий зв'язок з питанням інтелектуальних емоцій самого суб'єкта, що пізнає.

В науках, що вивчають людину, існують свої критерії об'єктивності. І. Стенгерс відзначає одним з таких критеріїв «відношення»: «Психологи знають, що для отримання від своїх досліджуваних суб'єктів, тварин або людей, відтворених характеристик, які вони хочуть вимірити, їм необхідно установити з ними гарні емоційні зв'язки» [3, с.46]. Далі І. Стенгерс підкреслює, що «ми боїмося придати велике значення тому, що ми вважаємо ірраціональним» [3, с.46]. Можливість проникнення в емоційну сферу іншого суб'єкта визначається можливістю з'ясування базових потреб індивіда. До подібного дослідження не завжди має доступ, але його можна здійснити опосередкованим шляхом.

Як підкреслює А. Шопенгауер, «кожний, по суті, робить тільки те, що вже невідхильно закріплено в його природі, у його уроджених задатках» [5, с.85]. А. Шопенгауер, доводячи цю думку, порівнює дії людини з рухом планети, що знаходиться під впливом двох сил – відцентрової сили, якою буде характер, і доцентрової, котру втілює вплив мотиву. Таким чином, однією з умов вірного трактування емоційних проявів іншого індивіда є усвідомлення того, що «дії людини керуються не розумом і його намірами», а «виходять з його незмінного характеру» [5, с.89].

Таким чином, роблячи висновки відносно об'єктивності в гуманітарних науках, слід відмітити, що установка сучасних гуманітарних наук на достовірність, об'єктивність значення, супроводжується, як правило, набором уявлень, що виражають відношення до навколишнього світу як до суб'єкта. При цьому предметом гуманітарних наук є буття, що змінюється. В сучасних гуманітарних науках установка на об'єктивність супроводжується набором уявлень, що виражають відношення до навколишнього світу як до змінюваного об'єкта.

Тобто, виходячи з необхідності враховувати вищезгадані фактори, об'єктивність має свою динаміку: вона є не готовою статичною структурою, а ще і демонструє потребово-емоційний статус суб'єкта, який може змінюватись. Важливе значення має процес з'єднання смислів, враховуючи те, що кожен із смислів пізнається лише в своїй залежності від розглянутих раніше. В такій об'єктивності грає роль цілеспрямованість суб'єкта.

Гештальт, який втілює об'єктивність в пізнанні, є величиною, що щмінюються внаслідок самого розвитку гештальту: змінюється фігура та фон, змінюються ракурси розгляду явища. Дуже важливим при цьому є процес усвідомлення, а також, рухливості границі гештальту. Ф Перлз зазначає: «Гештальт – це головна одиниця розмежування досвіду. В будь-якому науковому поясненні певного факту ми завжди ходимо навколо, і ніколи не стосуємося суті питання.» [2, с.69]. Це означає, що об'єктивність є величиною, яка має процесуальний характер, і гештальт об'єктивності включає до себе різні ракурси суб'єктивності. Ф Перлз стверджує, що «об'єктивність науки – це результат взаємної домовленості. Будь-яке явище у Всесвіті не може бути зареєстровано, так як спостерігач і швидкість його нервової системи повинні бути враховані по відношенню до спостерігача та об'єкту з точки зору самого процесу спостереження [2, с.119].

Людина як спосередігач є відкритою особливістю. С. П Гуревич стверджує, що сутність людини виявляється для нас не в об'єктивних схемах «людського», а в тієї самої потенційності, в цих конфліктах і внутрішніх протиріччях [1, с.125]. До пізнавального аспекту гештальту об'єктивності відноситься те, що присутньо, з точки зору спостерігача, але не самого суб'єкту, який живе так, як ніби об'єктивного середовища не існує [1, с.152]. До екзистенційного аспекту гештальту об'єктивності відносяться самі співвідношення фігури і фону, а також, співвідношення предмету пізнання і потреб суб'єкту пізнання.

Виходячи з цього, людина, як суб'єкт пізнання, здатна лише на таке сприйняття об'єктивності, яке включає до себе і певні елементи ірраціональності, і динамічну реальність, і змінюваність акцентів – все це досягається поєднанням пізнавального та екзистенційного аспектів гештальту об'єктивності.

Література:

1. Гуревич С.П. Проблема целостности человека. / Гуревич С.П. – М.: 2004. – 178 с.
2. Перлз Ф. Практика гештальттерапии. / Перлз Ф. – М.: Институт Общегуманитарных Исследований, 2005. – 480 с.
3. Современная наука: познание человека. – М.: Наука, 1988. – 205 с.
4. Тищенко П.Д. Что значит знать? / онтология познавательного акта. – М.: изд. Российского открытого ун-та. 1991. – 64 с.
5. Шопенгауэр А. Мысли. – М.: ООО «Издательство АТС», 2003. – 157 с.

Петрушов В. Н., Колычева Т. В. Объединение познавательного и экзистенциального аспектов в гештальт научной объективности. В статье рассматривается понятие научной объективности с точки зрения концепта «гештальт». Делается вывод, что объективность выступает, как определенный гештальт, который объединяет в себе много элементов. К познавательному аспекту гештальта объективности относится то, что присуще наблюдателю в процессе познания, учитываемые общепринятые критерии объективности – доступности исследованиям и повторения результатов. К экзистенциальному аспекту гештальта объективности относятся сами соотношения фигуры и фона, а также, соотношения предмета познания и потребностей субъекта познания.

Ключевые слова: научная объективность, познавательный аспект научной объективности, экзистенциальный аспект научной объективности, гештальт, динамика познания.

Petrushov V.M., Kolycheva T.V. Combining cognitive and existential aspects in gestalt scientific objectivity. The article discusses the concept of scientific objectivity in terms of the concept "gestalt." It is concluded that the objectivity acts as a specific gestalt, which combines many elements. That inherently to the observer in the process of cognition behaves to the cognitive aspect of gestalt of objectivity, taking into account the generally accepted criteria of objectivity – to availability to researches and reiterations of results. Correlations of figure and background behave to the existential aspect of gestalt of objectivity, and also, correlations of the article of cognition and necessities of subject

Keywords: scientific objectivity, informative aspect of scientific objectivity, the existential aspect of scientific objectivity, the gestalt, the dynamics of knowledge.

Петрушов Володимир Миколайович

професор, доктор філос.н., професор завідувач кафедри філософії та соціології
Українського державного університету залізничного транспорту

Колычева Тетяна Владиславна

Харківський національний університет залізничного транспорту,
Kolycheva-tatjana@rambler.ru

УДК 658:330

Павлов В.І.

м. Красний Лиман

СИМУЛЯКРИЗАЦІЯ ДІЙСНОСТІ ЯК ОСОБЛИВИЙ ПРИНЦИП ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ОЗНАК КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ОРГАНІЗАЦІЇ

В статті розглянуто основні принципи та особливості формування корпоративної культури організації, визначено сутність поняття «корпоративна культура», її моделі та вплив на розвиток організації.

Ключеві слова: Корпоративна культура, симулякр, моделі корпоративної культури.

У теперішній час питання про дослідження ознак й визначальних рис корпоративної культури організації потребує особливої, новітньої інтерпретації, що іноді долає загальновизнані межі раціональних філософських обґрунтувань. При відповіді на нього сучасні автори традиційно спираються на наукові здобутки визнаних західних дослідників Д.Белла, Е.Тоффлера і М.Кастельса, якими було доведено, що суспільство постіндустріальної доби, враховуючи власний плюральний характер, позбавлено єдиного і основоположного центру, навколо якого обертається різноманітність проявів соціального життя. Саме на цих підвалинах сучасне суспільство вважається «мозаїчним», тобто тим, що постійно змінює власні центри тяжіння і відрізняється граничною рухливістю зв'язків і залежностей. Кожна установа, що вибрала вагому для себе «мозаїчну» складову цього суспільства, прагне будувати власну корпоративну культуру у контексті цього «клаптика», а тому, має особливі, нетривіальні моменти розвитку. Під «корпоративною культурою» тут розуміють комплекс загальновизнаних в установі переконань, цінностей, прецедентів, очікувань, звичаїв і процедур формування стиля роботи і поведінки працівників. Причому цей комплекс сприймається мозаїчним тільки стороннім спостерігачем, але з боку особи, що є безпосередньо включеною в